

Tyvärr! Inget julbord i år

Nr 4. November 2020. Årgång 27

OMSLAGSBILDEN:

Steninge slott – en pärla i kommunen också en solig vinterdag. Slottet uppfördes i slutet av 1600-talet och invigdes 1705 efter ritningar av Nicodemus Tessin den yngre. Foto: Hans Kündig

Måndagsmorgon

TIDLÖSAN

UTGES AV:

Husby-Ärtinghundra Märsta
Hembygdsförening
195 91 Märsta

Bankgiro: 5400-5244

Swish: 123 513 73 36

UTKOMMER: 4 gånger per år.

TRYCK: PP-Tryck, Märsta

REDAKTION:

Agneta Nilsson, Marés Lendway,
Ulf Berndtson, Bo Klang, layout
Jan-Peter Alm, ansvarig utgivare

Manus mottages med tacksamhet.
Vi förbehåller oss rätten att i samarbete med författaren redigera det insända materialet.

E-post: marstahembygd@gmail.com

INNEHÅLL	Sid
Måndagsmorgon	3
På handelsman Gottes tid	4
Nu ska hela rasket rivras	9
En gravsten i glömska	14
Musikcafé med bluegrass	17
Efterlysning	18
Inför årsmötet 2021	19
Valberedningen	19
Evenemang & Kalendarium	20

BLI MEDLEM I VÅR FÖRENING

Medlemskapet berättigar till deltagande i alla evenemang, även de som inte är öppna för allmänheten, och du får Tidlösan i din brevlåda fyra gånger om året. Avgiften är 140 kronor om året och gäller för hela familjen.

Enklaste sättet att bli medlem är att sätta in avgiften på vårt Plusgiro med angivande av *namn och adress*. Skriv gärna *Ny medlem* som referens.

För mer information gå till föreningens hemsida: www.hembygd.se/husbyarlinghundra

I stort sett varje helgfri måndagsmorgon samlas åtminstone fyra silverrävar* i Husby skola. Uppgiften är att ta hand om de analoga fotografier som föreningen fått av Hans Kündig. Att överföra bilderna till digitalt format är bara en del av uppdraget. Det mest tidsödande är att säkerställa vad de enskilda bilderna verkligen föreställer. En bild som vållat oss en hel del bekymmer är den som visas nedan. Vi är rätt så övertygade att det handlar om Brista värmeverk, men har svårt att förstå från vilken position Hans Kündig tagit bilden. Har du något förslag så hör av dig!

I avvaktan på att komma fram till sanningen jobbar vi vidare i stor förvissning om att resultatet av vårt arbete, och också tidigare Fotogrupperns arbete, så småningom kommer att publiceras via föreningens hemsida för att många, många fler ska få tillgång till den bildrikedom som idag rymms i föreningens arkiv.

Jan-Peter

*silverrävarna som oftast ställt upp måndagarna är Ulf Jonasson, Sven Eriksson, Yngve Östman och jag själv. Då och då har vi fått välbehövlig förstärkning.

På handelsman Gottes tid

På 30-talet stod handelsman själv bakom disken och betjänade kunderna på andra sidan. Det var inga köbrickor. Kunderna höll reda på vems tur det var och hade man bråttom fick man gå före. Så var också ordningen i "Gottes" d v s "Gottfrid Erikssons Speseri och Diversehandel Tel Odensala 53".

Det var tre procent i affären och jag hade kvitton från Gottes på 100 kronor så jag kunde handla för tre kronor. Det blev 1 kg stångkorv 90 öre, 1 kg bitsocker 42 öre, 1 kg strösocker 40 öre, 1 hg jäst 12 öre, 1 sylsilke 18 öre, 1 limpa 30 öre samt 1 paket tobak 90 öre. Summa 3 kr och 22 öre. Skuld 22 öre som skrevs upp till nästa gång.

På lördagen kunde jag nu storhandla och betala resterande skuld. Hade sytt en klänning som skulle vara färdig till lördagen. Den kunden betalade alltid kontant. Det blev 5 kronor.

I Gottes affär fanns allt vad som behövdes i ett hushåll. I fönstret skyltades det med porslin. I taket hängde fotogenlampor med 12 och 14 linjers lampglas, stallyktor, rivjärn och brödmått.

Vid dörren hängde sopborstar, sopskyfflar, tvättbräden, sotrakor, sågblad, besman m m.

På hyllorna låg buntar av lakansväv, bomullstyger i granna färger, blåblusar, blåbyxor och arbetsskjortor samt ett fack med stickgarn i alla tänkbara färger.

Vågen stod på disken. Den användes flitigt. Varorna levererades i lös vikt såsom kaffe, socker, mjöl och salt, ja även kakao som blev billigare i lös vikt.

Specerierna vägdes upp i papperspåsar som först stämplades med firmanamnet.

Ofta kom Gotte med en bitsockerlåda i famnen, ställde den ifrån sig på en annan låda och bröt upp locket med en hammare vilken alltid låg på plats. Sedan tömde han upp sockret i en större låda under disken. Lådan var tung och med möda reste han sig upp, tog med handen över ryggen och stönade.

Oftast precis

Gotte tar en påse, stämplar den, fyller med bitsocker, tar så några bitar i ösan med till vågen, lägger i om det fattas, tar bort om det är för mycket men oftast är det precis.

På disken står även en pappershållare med flera olika bredder av omslagspapper. Överst en vit rulle passande att skriva på. Gotte räknar allt för hand. Ingen räknemaskin.

Lanthandel vid Karlsro, Odensala ca 1900. Foto: Okänd.
Fotot från Sven Eriksson

Den där rullen används även att göra strutar av. Gotte är en snitsare på att göra strutar. Passar till snus och karameller. Handlar man mycket blir det en strut karameller på köpet. De bredare rullarna användes till att slå in varorna i paket. Bärkassar och plastkassar fanns inte då.

Gamla Alma har alltid ryggsäck. Knodden hjälper henne att packa ner varorna i ryggsäcken och att få upp den på ryggen.

– Si, pa ,pa, smackar han på henne som till en häst. Alma skrattar och knallar iväg.

Utan kyl och frys

Frysdisk eller kyldisk fanns ej. Köttvarorna förvarades i ett skåp med glasdörrar. Dit in förirrade sig en och annan spyfluga och satte sina spår på köttvarorna.

Önskade man att få korven skuren i skivor så fanns där en handdriven skärmaskin. Det blev samma pris.

Osten förvarades också i ett skåp hivades fram på marmordisken, mättades till i önskad storlek och så in med den i skåpet igen.

Om morgnarna kom mjölkskjutsarna som lämnat mjölk till mejeriet. Ofta var de vid affären innan Gotte öppnat. Var det vinter och kallt öppnade han tidigare för att hästarna inte skulle behöva stå ute och frysa så länge. Skjutsarna hade långa notor med sig från gårdarna så det var bara att sätta igång.

Först pension, sedan Gottes

Den femtonde i varje månad var det pension då var det många som satt på Posten och väntade på att den skulle öppna. Bänkarna var fullsatta, det pratades om väder och vind.

Snusdosan fick gå runt och det bjöds till den som inget hade.

– Om nu bara Rut (postfröken) kunde komma och öppna så man kunde få gå och handla.

Affären blev full av kunder.

Gotte skojar med tanterna. En av dem läser på löpsedlarna: ”Far till 18 barn på ett år. Hur kunde han hinna med?”. Gotte: ” Han kanske hade motorcykel”.

Gotte drar sina historier. Det blir många skratt och även den allvarligaste måste dra på munnen.

Nu var det Toddes tur.

– En bit fläsk.

Gotte tar fram en bit fläsk från glaskåpet mättar med kniven:

– Blir det bra sådär?

– Ta en bit till.

Gotte mättar åter med kniven.

– Ja, det blir bra sådär.

– Något mera, undrar Gotte.

– En korvbit.

Gotte tar fram falukorven ur glaskåpet, mäter med kniven:

– Blir det bra så?

– T en bit till och en ostbit.

Osten åker fram ur glaskåpet och kniven för att mäta.

– Blir det bra sådär?

– Ja, det blir bra så där och ett halvt kilo Gottes blandning.

– Ska det malas? Nehej! Jaså kvarnägare.

Gotte hade egen kaffeblandning, den var mycket uppskattad. En kund står och väntar på tur och vill gärna ha ett ord med i laget:

– Ja, får man en sådan kopp kaffe så känns det som man fått en riktig k a s k!

– Jag skulle ha ett par sillar också, Gotte tar på sig rocken. Å väg ut till sillboden frågar han:

– Är det någon mer som ska ha sill? Det blev flera bud.

– Två åt mej, tre åt mig, ta fyra åt mej på en gång.

Todde ska ha för en krona fyrtumsspik och tre liter fotogen och följer Gotte ut till boden med fotogenkannan.

Kristid med kuponger

Sill var huvudrätten för många, det var svårt att få köttkupongerna att räcka, det var ju kristid. Socker var även ett problem. En bonde vars häst alltid fick en sockerbit när de åkte till mejeriet tog själv biten ur bondens ficka. Nu råkade bonden ha sockerkortet i samma ficka. Hästen tog fel, tog sockerkortet istället för sockerbiten och tuggade sönder det till oigenkännlighet. Gotte skrattade men ordnade så att bonden fick sitt socker.

En pojke kommer in i affären, han vill själv läsa den medsända notan. Då han inte börjat skolan, ej heller kan tala rent, säger Gotte:

– Ta hit notan ska jag hjälpa dej läsa.

Motvilligt lämnar pojken ifrån sig notan, vänder på den och säger:

– Avigt för helvete.

Lanhandlare Gottfrid "Gotte" Eriksson med medhjälparen Evy Andersson.
Foto: Hembygdsföreningens UNT-arkiv

Gotte ger honom en ballong för att bli av med honom för en stund. Pojken går ut för att blåsa upp den. Snart är han åter inne i affären.

– Den där jäva bajongen den va juttan den. Gotte skrattar.

Gotte hade en duktig husfru som lagade färdiglagad mat för att sälja i affären. Det var ärtsoppa, pölsa, sylta och kroppkakor. En tant som aldrig ätit kroppkakor undrar hur de tillagas. Gotte beskriver, talar för varan. Hon är ändå undrande:

- Jag kan ju ta ett par stycken och prova på gubben.

Gotte skrattar så magen hoppar, alla skrattar, till slut skrattas det åt skrattet.

Konstigt mjöl

Men det skrattas inte alla gånger. Många hade läst i Uppsala nya att det förekommit kvicksilver i vetemjölet. En kund kommer in i affären arg som ett bi och kastar en bulle på disken.

– Se så bullen ser ut. Hård som en sten och platt som en pannkaka. Gotte tittar på bullen, begriper ingenting.

– Det bara fräste om degen när jag bakade. Kan det vara kvicksilver i mjölet?

– Har du påsen kvar? Det hade hon inte. Gotte skickar in bullen och en vetemjölspåse till firman. Svaret kom, inget fel. En granne tyckte också att hennes bullar blev konstiga. Hon grävde ner bullarna längst ner i trädgården så att hunden inte skulle kunna få tag på dem.

En tid före hade tanten med bullen sin bror till hjälp för att måla köket, det blev uppehåll en tid, så kom han tillbaka för att måla färdigt.

– Sist när jag var här lämnade jag en påse zinkvitt, finns den kvar?

De letade febrilt.

Det var i en vetemjölspåse.

– Då var det den jag bakade bullar på! Målaren fick sig ett gott skratt men Gotte fick inte veta sanningen.

Snussugna kunder

Mejeriet lades ner. Mjölken fick köpas i affären och inget söndagsöppet. Svårt när det var helger få hade ju kylskåp. Nu var det påsk. Skyltar sattes upp i affärerna:

”Affären öppen annandag påsk 8 – 10 endast för mjölk” En äldre man kommer in i affären, köper sin mjölk. Frågar om han kan få köpa några ägg och lite snus.

– Har ni inte läst på anslaget? Han gick hem med sin mjölk, kände sig djupt kränkt. Påsk och inget snus.

Det är snart midsommar och nätterna är ljusa. En smed närmare 90 år kommer till affären, bultar på dörren. Klockan är ett på natten.

Gotte öppnar, det är akut. Jag måste ha snus. Dosan är tom. Måste ha landet färdiggrävt så jag kan sätta potatis. Gotte tyckte synd om honom så han fick sitt snus.

Smen gick hem, grävde landet färdigt och satte sin potatis. När han kom in var klockan fortfarande tolv.

Den hade stannat dagen före.

På hösten kom han ned till Gotte med potatissäcken på ryggen.

– Femtio kilo satte jag och femtio kilo fick jag. Hade jag satt mer, hade jag fått mer.

Nu hade han lite att handla för samt några kronor kvar i fickan.

Strax intill posten och Gottes låg ”Lars Lycknells Manufaktur och Speseriaffär Tel. Odensala 52” där basade Cea, en duktig och energisk affärskvinna.

Den affären kallades ”Lyckes”

Lyckes moderniserade sin affär till snabbköp, Gotte stod fortfarande kvar bakom disken. Han sålde sin affär 1968.

Nu är det inga affärer kvar i Odensala, alla gör sina inköp i Märsta. Visst var det bra med affärer på landsbygden då inte så många hade bilar.

Marta Frank

”Nu ska hela rasket rivas...”

Min skola är borta! Riven! Jämnad med marken! Utplånad! Det var väl lite väntat, men ändå chockerande. Skolan man gått i så många år, där man lärt sig skriva och räkna och baka sockerkaka finns inte mer. Lite ofattbar är det förstås att en skola som är byggd under min livstid redan är jämnad med marken. Och man undrar förstås om det är hållbart att riva en tegelskola efter bara 68 år.

Det handlar om Centralskolan i Märsta som nu i oktober försvann helt. Ja, det gäller den röda tegelskolan och den gula bespisningen där ett stenkast från bion och korvkiosken. Den vita, vackra skolbyggnaden byggd redan 1926 och den likaledes vita lärarbo-staden står tack och lov kvar och påminner om generationers skolgång.

Det känns faktiskt rätt underligt när jag idag passerar Skolgatan och kan konstatera att Centralskolan numera bara är en stor grop. Den röda Centralskolan invigdes 1952. Då var jag sex år och kanske inte direkt längtade efter att få börja skolan. Men 1953 kom förstås ändå den spännande och lite nervösa skolstarten. Vi "förstagliare" fick till att börja med hålla till i den gamla skolan, som inom parentes också var där min mamma Anna-Lisa började sin skolgång redan i slutet av 1920-talet.

Så småningom blev det dags också för oss att flytta in i den nya, fina,

tegelröda skolan. Då kände man sig stor, på gränsen till vuxen.

Det gula tegelhuset

Rätt snart byggdes också huset som vi kallade bespisningen. Varför det byggdes i gult tegel var besynnerligt redan då och har sedan dess orsakat många undringar. Där i bespisningen tronade förstås mattanerna. Då var det inte tal om att själv bestämma hur många potatisar som skulle hamna på tallriken, eller hur många slevlar löksås. Sedan var det bara att balansera tallriken till det reserverade bordet och hugga in på läckerheterna. Att lämna något kvar på tallriken var det förstås inte tal om.

Men bespisningen användes också som lokal för underhållning av allehanda slag. Det jag minns allra bäst var musikskolans uppvisningar. Första året handlade det om blockflöjt då alla elever tillsammans framförde kompositionen ”Spanien är ett land där man dansar tango”.

På darriga ben lämnades den fria barndomen för att stega in i skolvärlden. Någon påpekade att nu blir du inte ledig förrän pensionen inträder, och denne någon hade förstås rätt. Men här är jag tillsammans med tio klasskamrater i början av den första skolterminen. Fröken Ethel Carlgren såg till att vi lärde oss skriva och räkna. Att baka sockerkaka kom in i ett senare skede.

Artikelförfattaren står trea från vänster. Prydligt klädd i vit skjorta knäppt ända upp i halsen och välpressade kortbyxor.

Ibland hade nog alla till och med samma ton. Nästa uppvisningstillfälle för mig gällde piano. Träningen inför framträdanden hade störts av alltför många timmar på fotbollsplanen. Men the show must go on. Så det var bar att kliva upp scenen. Ensam! Jag har inget som helst minne av hur det gick, men helt klart är att man redan där och då också kunde räkna ut med knäna att den nioåriga grabben på scenen knappast skulle få chansen till några fler publika framträdanden, i alla fall inte som pianosolist.

Fluortanten och badtanten

Två ytterligare tanter satte också lite prägel på de åtta åren på Centralskolan. Det handlar då om fluortanten och badtanten. Fluortanten huserade under matsalen. Återkommande skulle hon bjuda på en mugg innan skollunchen en trappa upp fick avnjutas. Badtanten huserade i källaren på den gamla skolbyggnaden. Här handlade det om ordentlig tvättning, ja till och med om skrubbning med rotborste. Åtminstone kändes det så när badtanten skubbade hela kroppen.

Men själva badanläggningen med bastu fick besök också senare i livet – då dock utan badtant. Under en period inleddes fredagskvällarna med ordentlig rengöring. Då möttes en skara grabbar i olika åldrar för i första hand bastubad. Det jag minns bäst var dragspelaren som kom direkt från grovjobbet, togs av sig alla kläder i ett enda svep och så en snabb rengöring. Därefter på med samma jobbarkläder i ett svep för att därefter åka hem direkt till fredagsmyset.

Så faller några av de många minnena på plats. Såklart har åtta år satt sin prägel på hur livet sedan gestaltade sig. Då kunde man dock inte i sin vildaste fantasi föreställa sig att få

uppleva dagen då Centralskolan bara är en grop och en grushög. Lite plåster på sårerna är det väl att den gamla skolan fortfarande står kvar som en prydnad för hel skolområdet.

För visst är det faktiskt lite sorgligt.

Så här kan man kanske beskriva centralskolans uppgång och fall.

Den röda tegelbyggnaden invigdes alltså med pompa och ståt 1953. Då hade skolverksamheten i det vita skolhuset varit igång i 27 år. Genom åren har det tegelröda skolhuset genomgått små och stora förbättringar och ombyggnationer.

Centralskolan som den såg ut på 50-talet. Foto: Föreningens arkiv

Skola 2000

Den senaste så sent som i början av 1990-talet. Då handlade det om att förbereda lokalerna för nya pedagogiska rön. En om- och tillbyggnad för mer än 20 miljoner kronor skulle möjliggöra ett steg i en helt ny era

- Att stimulera eleverna att söka kunskap samt att motivera och engagera eleverna till aktiv medverkan under skolarbetsdagen
- Att utveckla varje elev efter individuella behov och mål
- Att göra skolan roligare och mer stimulerande
- Att skapa förutsättningar för ett bättre föräldrainflytanande

Och den 16 september 1993 var det dags för invigning igen. Då med extra glans i form närvaro av drottning Silvia såväl som skolminister Beatrice Ask. Tjugosju år senare är hela rasket rivet!

med det stolta namnet Skola 2000. Det finns mycket att informera om i anslutning till de nya pedagogiska tankarna. Låt mig bara plocka ut några punkter från ett av målsättningsdokumenten. Där står det t ex:

Fast egentligen börja rivningen redan för flera år sedan, då delar av skolan revs för att ge plats åt den helt nya Centralskolan. Återigen handlar det om anpassning till modern pedagogik och

Skolområdet som det såg ut i mitten på oktober 2020. Till vänster själva "moderskolan" som stod klar 1926 och rakt fram den nya skolan som invigdes 2018. Foto: Jan-Peter Alm

den digitala utvecklingen. Men också med fokus på miljötänkande och hållbarhet. Den nya skolan invigdes i januari 2018 och då fick Pernilla Bergqvist (L) ordförande i Barn och Ungdomsnämnden klara uppdraget helt utan hjälp av kungahuset eller regeringen.

Den röda tegelskolan är borta för alltid. Den gula bespisningslokalen likaså. Snart kommer också den ganska så nedgångna gymnastiksalen att ersättas av en ny.

Hur stor den blir tvistar de folkvalda om just när detta nedtecknas.

80 lägenheter

Men framför allt är det meningen att på den mark som nu frilagts kommer det att byggas bostäder.

Enligt kommunens program för bostadsbyggande 2019 - 2023 ska det

bli ett 80-tal lägenheter på det gamla skolområdet.

Det nya kommer så småningom säkert att bli bra och till nytta för den centrala delen av samhället. Men jag kan inte helt släppa tanken på hur det är möjligt att en skola både kan byggas och rivs under min egen livstid. Det är ofattbart och jag tar hjälp av Per Myrberg och faller en tår över en fin skola där jag både lärde mig skriva, räkna och baka sockerkaka nu är helt utplånad.

Ja, nu är det slut på gamla tider

Ja, nu är det färdigt inom kort.

Nu ska hela rasket rivs

Nu ska hela raset bort

*Så jag tar farväl och stora tårar
rullar på min kind*

Nu är det slut på gamla tider.

Jan-Peter Alm

Tack och lov får den gamla fina skolan och lärarbostaden vara kvar när allt annat förändras. Foto: Hembygdsföreningens arkiv.

En gravsten i glömska

Åter tog jag min tillflykt till Odensala kyrkogård. En underbar oas i vår bygd. Där har jag börjat fotografera våra gravstenar för att kunna dokumentera dem medan de ännu finns kvar. En hamn för våra själar som kanske har fallit i glömska lik den i denna artikel. En vandring kring dessa stenar minner oss om flydda tider. Om släkt och vänner som gått bort. Så låt mig få börja med denna enkla sten och vad den kan berätta för oss.

Till slut så hittar jag Erik Wilhelm Pettersson som är gift med Kristina Josefina Jansson. Låt oss börja med henne. Kristina Josefina föds 16 mars 1840 i Västra Kolhammar. Hennes far är Jan Jansson född 1808. Han kommer från St. Olof i Sigtuna. Hennes mor är Ulrika Jansdotter född 1797 i Odensala.

Pettersson familjegrav, Foto: Sven Eriksson.

En hörna av den anspråkslösa stenen fann min blick. Jag skrapade med foten och mer kom fram i höstsolens sken. Med en spade frilade jag hela stenen och jag upptäckte då Petterssons familjegrav från Kolhammar. En äldre grav som inte var noterad i databasen "finngraven.se". Visst fanns det andra Pettersson-gravar men inte på detta ställe. Snabbt började jag söka i kyrkböckerna efter Kolhammar och någon som heter Pettersson.

Hon var tidigare gift med Anders Jansson och hade med honom två söner, Johan Erik och Anders Petter. Maken Anders Jansson dör i mars 1838 i "håll och styng". Helt plötsligt är Ulrika änka och måste ensam driva gården. På gården arbetar en dräng som heter Jan Jansson. Ulrika och drängen Jan gifter sig den 20 oktober 1839. Han upptaxeras därmed från dräng till att bli bonde. Den 16 mars 1840 föds dottern Kristina Josefina.

Erik Wilhelm föds 5 juli 1842 i Hof, Droppsta. Föräldrar är fjärdingsmannen och bonden Pehr Ersson som driver gården t.o.m. 1848 då han övertar gården Droppsta. Pehr Ersson är född i januari 1815 i Odensala. Hans hustru Greta Lovisa Andersdotter är född 1819 i Odensala.

Kolhammar

Erik Wilhelm är hemmadräng fram till 1864 då han flyttar till Västra Kolhammar och gifter sig med Kristina Josefina den 5 augusti 1864 och tar då efternamnet Pettersson. Kristina Josefina och Erik Wilhelm får fem barn. Richard Wilhelm föds den 23 juni 1866 men dör ett år senare av "naturlig svaghet". Sigrid Josefina Wilhelmina föds i september 1868. Men även hon dör ung, i konvulsioner (epilepsiartad åkomma). Hon begravs den 21 april 1881 i Odensala. Adele Erika Kristina föds i april 1870, Knut Josef Werner i januari 1875, och Elvira Anna Lovisa föds i mars 1877, alla i Odensala. Kan det vara så att denna grav döljer deras två avlidna barn och att på platsen skulle senare uppföras en större sten. Vid dottern Sigrids begravning nämns Erik Wilhelm som rusthållare och kommunalnämndens ordförande. Men lidandet fortsätter och den 18 april 1886 dör Knut Josef på epidemisjukhuset i Stockholm och Adele Erika dör bara en månad senare. Alla dessa prövningar är inte nog. Jag hittar noteringar om konkurs i

husförhörlängden under denna period. Det har utvecklats till en tragedi för familjen. Av de fem barnen är nu bara dottern Elvira Anna Lovisa kvar.

Troligen var det så att Erik Wilhelm tvingades lämna Kolhammar. I oktober 1886 flyttar han och familjen till Bänkesta i Råby-Rekarne, socken (Södermanland) och blir arbetsledare på en gård.

Brännkyrka i Stockholm

Enligt husförhörlängden blev de kvar där bara en kort tid innan de flyttade vidare till Brännkyrka i Stockholm. Här håller man ihop enda till 1896 då jag finner Elvira och Kristina på Lovö, Öfre Lindö. Elvira fått då fått tjänst som småskolelärarinna.

Erik Wilhelm blir rallare

Examen har hon tagit 1895 vid privata småskoleseminariet vid Ateneum Stockholm. Det finns en notering om att pappa Erik i december 1895 har utvandrat till Luleå. Troligtvis har han tagit anställning inom järnvägen. Blivit rallare. Allt sedan 1888 har man transporterat järnmalm från Gällivare till hamnen i Luleå. Planerna på vidare byggnation mot riksgränsen och Narvik hade avstannat på grund av kapitalbrist. År 1898 påbörjades arbetet igen och blev klart 1902. Det måste under denna tid varit gott om arbete för människor strömmar till Luleå från alla delar av Sverige.

Ca 40000 arbetare var med under byggnationen. Järnvägssträckan invigdes den 14 juli 1903 av kung Oscar II.

Erik Wilhelm dör i maj 1904 i Narvik. Dödsorsak lunginflammation.

Han begravs i Luleå.

Kristina Josefina är nu änka och lever tillsammans med sin dotter Elvira som verkar ha anställning som lärarinna på olika skolor i Brännkyrka.

Den 8 april 1919 avlider Kristina Josefina i en ålder av 79 år och 22 dagar på Årsta skola.

Dottern Elvira flyttar till Adolf Fredriks församling 1921 för vidare öden.

I Sveriges befolkning 1940 så har hon gift sig med Ernst Hjalmar Gissler.

Han dör för i Sveriges befolkning 1945 så är Elvira änka.

Tragisk familjehistoria

Den oansenliga gravstenen på Odensala kyrkogård vittnar om en tragisk familjehistoria. En far som slutar sina dagar i Narvik och en mor som får glädjas åt att sitt sista barn blir lärarinna.

Historien om Petterssons i Kolhammar familjegrav innehåller många lösa trådar som andra gärna får fylla i. Min avsikt är att väcka intresse för våra gamla gravstenar. Bland gravstenarna finns socknens historia. Må så vara att adelns monument lyser med sin frånvaro men de visar på vår sockens utveckling.

Sven Eriksson

Odensala kyrka med klockstapeln i förgrunden.
Foto: Hembygdsföreningens fotoarkiv

Musikcafé med bluegrassmusik

På grund av rådande omständigheter har det varit tunnsått med arrangemang i Husby skola under året. Men i slutet av oktober gjorde Cold Mountain Band, med rötter i Odensala, ett bejublat besök.

Musikanterna var svältfödda på att få spela för publik och det märktes tydligt. Spelglädjen smittade av sig på det drygt 20-talet lyssnarna. Många i publiken uttryckte att man längtat efter att få uppleva livemusik. Detta sammantaget blev förstasuccé.

Cold Mountain Band spelar bluegrassmusik med anor från USA. Musikstilen har rötter i den amerikanska söderns folkmusik, irländsk folkmusik och brittisk folkmusik. Den innehåller också element ur gospel och blues,

Och denna lördagseftermiddag fylldes den gamla skolsalen med denna medryckande musik.

Text & bild: Jan-Peter Alm

Efterlysning

Hembygdsföreningen har många klassfoton. Den äldsta är från 1898. Men vi saknar en hel del av både äldre och nyare datum. Vi vill gärna låna dem för att skanna in dem.

Det gäller alla skolor i Märsta, Odensala. Det finns foton med både namn och utan namn på skolbarnen. Finns inga namn är det bra om man kan bifoga en lista med namn.

Vid senaste uppropet på Facebookgruppen "Märstaminnen" har vi fått låna foton från Lena Lundberg och Patrick Lorentzon. Ett stort tack till er båda.

Hör av dig till Bo Klang på föreningens e-post: marstahembygd@gmail.com

Nya medlemmar:

Följande medlemmar hälsas välkomna till vår förening:

Per Paulsson, Britta Jonsson, Kerstin Söderberg, Birgitta Törnhage, Stina Wählmark, Åke Ekdahl, Märsta, Ingrid Abrahamsson, Kent Lundgren, Heléne Seeman, Sigtuna. Lena Hallsenius, Upplands Väsby.

Årsmöte

Söndagen den 7 mars 2021 klockan 15.00 i Husby skola
Mer information kommer i nästa nummer av Tidlösan, men boka in datumet redan nu!

Valberedningen

När det börjar dra ihop sig till årsmöte, då börjar även tempot i valberedningens arbete att öka. Redan nu vill valberedningen veta om det finns medlemmar som har tid att avsätta för arbete i Hembyggsföreningens styrelse.

Valberedningen har fått information att en person inte ställer upp för omval. Det skulle vara trevligt om just **Du** är villig att ställa upp i styrelsens arbete.

Hembyggsföreningens ordförande Jan-Peter Alm kan informera om det praktiska arbetet.

Hör av dig till valberedningen på telefon 070-346 97 30, 070-215 39 50 eller på epost: marstahembygd@gmail.com

E-postadress: marstahembygd@gmail.com

Hemsidaadress: www.hembygd.se/husbyarlinghundra

Facebook: **Husby-Ärlinghundra Märsta hembygdsförening**

Postadress: **Husby kyrkby 142, 195 91 Märsta**

Söndagen den 22 november kl 15.00 är du välkommen till Husby skola för att tjuvstarta advent

Då blir det ett Advent-event som innehåller

Servering av:

- Glögg
- Skinka
- Köttbullar mm
- Dopp i grytan
- Kaffe och pepparkakor
- Underhållning och allsang

Pris 90:-/person

Välkommen!

Anmälan till Marianne Frank **senast 19 nov** på tel 070-6531401, eller e-post marikurres@telia.com. Begränsat antal deltagare för att kunna erbjuda ett corona-säkert event.

INSTÄLLT!

KALENDARIUM

7 mars 2021 kl 15.00 Årsmöte. Plats: Husby skola

Styrelsen sammanträder i regel första måndagen i månaden.

Hör av gärna av dig!

Tidlösan önskar alla läsare en
God Jul och ett Gott Nytt År
2021

